

In de beide voorbeelden, die ik daareven opnoemde, is dit heel duidelijk, daar gingen de lichamelijke verschijnselen, die wezen op een ernstig hersenlijden vooraf of gepaard aan de symptomen der zielsziekte; maar bij vele gevallen van krankzinnigheid is dit niet 't geval. Daar vinden we slechts de verschijnselen van abnormale functie der ziel, terwijl ook na den dood, zelfs na jaren lang bestaan der zielsziekte of psychose, geen afwijkingen in de hersenen kunnen worden aangetoond.

Wil men hier dus de stelling handhaven, dat de primaire oorzaak van alle zielsziekten zou berusten op hersenafwijkingen, dan moeten we, daar we zelfs met het beste microscoop geen verandering in het hersenweefsel kunnen bespeuren, aannemen als oorzaak, afwijkingen in de inwendige fijnste structuur der hersencellen, dus intracellulaire chemische of biologische veranderingen. Voor hen, die van het bestaan van een ziel volgens onze op Gods woord steunende opvatting niet willen weten, is deze theorie een noodzakelijk postulaat hunner waarneming en beschouwing van den menschelijken geest.

Ons kan echter een dergelijke oplossing niet bevredigen. Al deze chemische en biologische celafwijkingen zijn geheel hypothetisch en zijn tot op heden door geen onderzoekingen zelfs maar waarschijnlijk gemaakt. Vooral de anatomische constructies ter verklaring van allerlei psychische verschijnselen, zooals o.a. MEYNERT en WERNICKE die geven, zijn geheel phantastisch en worden met recht door JASPERS ¹⁾ „hersenmythologiën” genoemd. Zaken, die in 't geheel niet met elkaar in betrekking staan, zooals gangliencel en herinneringsbeeld, zenuwvezel en associatie, worden bijeengevoegd. Er is toch geen enkel proces in de hersenen bekend, dat met een bepaald zielsproces als parallel verschijnsel direct gepaard gaat. Evenmin als men de oorzaak van de individueel verschillende karakteraanleg en persoonlijkheid, de meer of mindere begaafdheid voor wetenschap en kunst zal moeten zoeken in chemische of histologische structuur verschillen der hersenen, hoe fijn deze dan ook zouden zijn, of in intracellulaire stofwisselingsprocessen, maar alleen in een voor elk individu verschillende geaardheid der ziel, evenmin is men gerechtigd of is het uit een wetenschappelijk oogpunt geoorloofd

¹⁾ JASPERS, Allgemeine Psychopathologie.